

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2018/108**2018 m. sausio 23 d.****dėl neatidėliotinos priemonės – paramos nuo potvynių bei liūčių nukentėjusiems tam tikrų Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos vietovių ūkininkams**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 ⁽¹⁾, ypač į jo 221 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

- (1) 2017 m. rugpjūčio–spalio mėn. Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir Suomijos pietinėje dalyje dėl liūčių buvo užtvindyta didelė dalis tų valstybių narių ariamos žemės. Bendras nuo 2017 m. rugpjūčio iki spalio mėn. iškritusių kritulių kiekis yra daug didesnis už vidutinį kritulių kiekį. Toks neįprastai ilgai užsitęsęs liūčių laikotarpis neturi precedento. Be to, anksti prasidėjus žiemai, dėl sniego ir žemos temperatūros susiklostė itin nepalankios sąlygos sėjai. Todėl nebegalima vykdyti daugelio pradėtų ir būsimų 2018–2019 prekybos metų derliui užauginti skirtų žiemos sėjos darbų;
- (2) Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos ūkininkai, kurių ūkiai yra užtvindytose vietovėse, ateinančiais 2018–2019 derliaus prekybos metais patirs itin didelę žalą – praras pajamų tiek dėl hektarais skaičiuojamo ploto, kuriame neįmanoma vykdyti sėjos darbų, tiek dėl jau užsėto, tačiau smarkiai užtvindyto tokio ploto. Tai yra konkreti problema, kuriai taikomas Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 221 straipsnis. Šios konkrečios problemos neįmanoma išspręsti to reglamento 219 arba 220 straipsnyje numatytais priemonėmis, nes ji nėra konkrečiai susijusi nei su esamu rinkos sutrikimu arba šiuo metu kylančiu konkrečiu tokio sutrikimo pavojumi, nei su kovos su gyvūnų ligų plitimu priemonėmis arba vartotojų pasitikėjimo praradimu dėl pavojaus visuomenės, gyvūnų ar augalų sveikatai;
- (3) siekiant kompensuoti ateinančiais 2018–2019 derliaus prekybos metais patirsimus ekonominius nuostolius, kaip išimtinė priemonė turėtų būti numatyta finansinė kompensacija už užtvindytose vietovėse esantį reikalavimus atitinkantį hektarais skaičiuojamą plotą;
- (4) Sąjungos rinkos stabilumo atžvilgiu Sąjunga suinteresuota, kad ši priemonė būtų taikoma tik tiems ūkininkams, kurie neteks pajamų dėl prarasto žiemos sėjai skirto ploto. Be to, parama turėtų būti teikiama tik labiausiai nukentėjusiems ūkininkams. Labiausiai nukentėjusiu ūkininku turėtų būti laikomas ūkininkas, praradęs tokią procentinę dalį žiemos sėjai skirto valstybėje narėje esančio ploto, kuri sudaro ne mažiau kaip 30 proc. viso jo žiemos sėjai skirto ploto toje valstybėje narėje. Be to, kad būtų išvengta kompensacijos permokos, paramą už užtvindyto ir todėl žiemos sėjai nepanaudojamo ploto hektarų reikėtų apriboti. Dėl šios priežasties atitinkamų valstybių narių sprendimu skiriama paramos už reikalavimus atitinkančio ploto hektarų suma neturėtų viršyti vidutinės tiesioginės išmokos už hektarą, 2017 kalendoriniais metais mokamos tose valstybėse narėse, sumos. Bendra paramos suma ir bendra iš biudžeto skiriama suma turėtų būti grindžiamos iš atitinkamų valstybių narių gauta informacija apie potvynių ir liūčių užtvindyto ploto hektarų skaičių;
- (5) siekiant išvengti dvigubo finansavimo, už atitinkamai prarastus reikalavimus atitinkančius hektarus neturėtų būti jau paskirta jokia nacionalinė parama arba draudimo išmoka ir parama turėtų būti skiriama tik už tuos reikalavimus atitinkančius hektarus, už kuriuos nebuvo gauta jokia kita tai pačiai žalai kompensuoti skirta Sąjungos finansinė parama;
- (6) atitinkamoms valstybėms narėms turėtų būti leidžiama skirti papildomą paramą šiame reglamente nustatytais sąlygomis ir jame nustatytu laikotarpiu;
- (7) parama gali būti teikiama tik pagal paraišką, pateiktą laikantis atitinkamų valstybių narių nacionalinėje teisėje nustatytą metodų ir terminų;

⁽¹⁾ O L L 347, 2013 12 20, p. 671.

- (8) reikėtų numatyti, kad kompetentingos institucijos imtųsi visų reikalingų priemonių, atliktų visas reikalaujamas patikras ir atitinkamai informuotų Komisiją. Visų pirma turėtų būti patikrinta atitiktis reikalavimams ir paramos paraiškos teisingumas. Reikalavimus atitinkančių hektarų skaičius turėtų būti kontroliuojamas visomis atitinkamomis kompetentingų institucijų taikomomis priemonėmis, įskaitant patikras ūkiuose;
- (9) neatidėliotina priemonė turėtų būti taikoma ne ilgiau kaip 12 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos;
- (10) tam, kad šios priemonės biudžeto valdymas būtų patikimas ir kad parama ūkininkams būtų išmokėta laiku, tik išmokos, kurias atitinkamos valstybės narės paramos gavėjams išmokės ne vėliau kaip 2018 m. rugsėjo 30 d., turėtų būti tinkamos iš dalies finansuoti Sąjungos lėšomis. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 907/2014 ⁽¹⁾ 5 straipsnio 2 dalis neturėtų būti taikoma;
- (11) siekiant sudaryti sąlygas Sąjungai stebėti, kiek ši neatidėliotina priemonė yra veiksminga, atitinkamos valstybės narės turėtų teikti Komisijai išsamią informaciją apie jos įgyvendinimą. Kad Sąjunga galėtų atlikti finansų kontrolę, tos valstybės narės turėtų pateikti Komisijai mokėjimų patvirtinimą;
- (12) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Bendro žemės ūkio rinkų organizavimo komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

1. Laikantis 2 ir 5 straipsniuose nustatytų ribų, Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos ūkininkams už hektarais skaičiuojamą plotą, kurio dėl 2017 m. spalio–rugsėjo mėn. liūčių ir potvynių tose valstybėse narėse nebegalima naudoti žiemos sėjai, arba jau užsėtą, tačiau dėl minėtos priežasties prarastą 2018–2019 prekybos metų derliui auginti skirtą plotą Sąjungos parama skiriama su sąlyga, kad:

- a) tokio žemės ploto hektarų skaičius sudaro ne mažiau kaip 30 proc. viso ūkininko žiemos sėjai skirto ploto atitinkamoje valstybėje narėje;
 - b) ūkininkai tai pačiai žalai kompensuoti negavo jokios nacionalinės paramos, draudimo išmokų arba Sąjungos finansinės paramos, išskyrus numatytą šiame reglamente.
2. Kiekvieno ūkininko reikalavimus atitinkančių hektarų skaičių nustato atitinkamos valstybės narės, laikydamosi 1 dalyje nustatytų sąlygų.

2 straipsnis

1. Laikydamosi šio straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatytų sąlygų, kiekviena atitinkama valstybė narė priima sprendimą dėl paramos už reikalavimus atitinkančių hektarų sumos.

2. Pagal 1 straipsnį Sąjungos patirtos išlaidos negali viršyti šios bendros sumos:

- a) 9 120 000 EUR Lietuvai;
- b) 3 460 000 EUR Latvijai;
- c) 1 340 000 EUR Estijai;
- d) 1 080 000 EUR Suomijai.

⁽¹⁾ 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 907/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl mokėjimo agentūrų ir kitų įstaigų, finansų valdymo, sąskaitų patvirtinimo, užstatų ir dėl euro naudojimo (OL L 255, 2014 8 28, p. 18).

3. Atitinkamos valstybės narės už 1 straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus atitinkančius hektarus gali skirti papildomą paramą iki 100 proc. sumos, nustatytos pagal šio straipsnio 1 dalį.

Atitinkamos valstybės narės papildomą paramą išmoka ne vėliau kaip 2018 m. rugsėjo 30 d.

4. Kiekvienos valstybės narės skiriamos 1 straipsnyje nurodytos paramos ir, jei taikoma, šio straipsnio 3 dalyje nurodytos papildomos paramos suma negali viršyti tiesioginės išmokos sumos, apskaičiuotos tai valstybei narei Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1307/2013 ⁽¹⁾ II priede 2017 kalendoriniams metams nustatytą nacionalinį finansinį paketą padalijus iš viso reikalavimus atitinkančių hektarų, deklaruotų 2017 kalendoriniais metais atitinkamoje valstybėje narėje pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 ⁽²⁾ 72 straipsnio 1 dalies a punktą, skaičiaus.

3 straipsnis

1 straipsnyje nurodyta parama mokama pagal paraišką, ūkininkų, kuriems priklauso hektarais skaičiuojamas reikalavimus atitinkantis plotas, pateiktą laikantis atitinkamos valstybės narės nacionalinėje teisėje nustatytų metodų ir terminų.

4 straipsnis

Siekdamos užtikrinti, kad būtų laikomasi šiame reglamente nustatytų sąlygų, atitinkamos valstybės narės imasi visų būtinų priemonių, įskaitant išsamias administracines patikras ir patikras vietoje pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 58 ir 59 straipsnius. Prieš skirdamos paramą valstybės narės visų pirma atlieka:

a) visų paramos paraiškų administracines patikras, per kurias, be kita ko, patikrina:

- i) ar pareiškėjas atitinka reikalavimus;
- ii) pagal 1 straipsnio 2 dalį nustatytų reikalavimus atitinkančių hektarų skaičių, remdamosi patikromis ūkiuose, ankstesniais duomenimis ir pagal Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 809/2014 taikoma integruota administravimo ir kontrolės sistema ⁽³⁾;
- iii) ar nė vienas reikalavimus atitinkantis pareiškėjas už tuos pačius hektarus negavo finansavimo iš kitų šaltinių, nurodytų 1 straipsnio 1 dalies b punkte;

b) patikras vietoje pareiškėjų patalpose.

Patikros vietoje turi apimti bent 5 proc. visos prašomos paramos.

5 straipsnis

1. Išlaidos, susijusios su mokėjimais pagal šį reglamentą, atitinka Sąjungos finansavimo reikalavimus tik jei tie mokėjimai paramos gavėjams atlikti ne vėliau kaip 2018 m. rugsėjo 30 d.

2. Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 907/2014 5 straipsnio 2 dalis netaikoma.

6 straipsnis

1. Per 60 dienų nuo šio reglamento įsigaliojimo datos atitinkamos valstybės narės praneša Komisijai apie priemones, kurių imamasi pagal 4 straipsnį.

⁽¹⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės ir panaikinami Tarybos reglamentas (EB) Nr. 637/2008 ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 73/2009 (OL L 347, 2013 12 20, p. 608).

⁽²⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, 2013 12 20, p. 549).

⁽³⁾ 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 809/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatų dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, kaimo plėtros priemonių ir kompleksinės paramos taikymo taisyklės (OL L 227, 2014 7 31, p. 69).

2. Per 15 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo datos atitinkamos valstybės narės pateikia Komisijai išsamią šio reglamento įgyvendinimo ataskaitą, įskaitant informaciją apie priemonių, kurių buvo imtasi pagal 4 straipsnį, įgyvendinimą ir informaciją apie pagal tą straipsnį atliktas patikras.
3. Atitinkamos valstybės narės Komisijai pateikia mokėjimų patvirtinimą.

7 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja septintą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2018 m. sausio 23 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER
